

АНГЛІЦИЗМИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

На сучасному етапі розвитку англійська мова набуває все більшої популярності серед інших мов світу. Нею володіє більше півтора мільярди осіб. Не винятком є українці, які приділяють велику увагу вивченню та дослідженню англомовних слів.

Англомовні слова почали потрапляти в нашу мову ще у ХІХ столітті через польську, російську, німецьку мови. Значної популярності запозичення набули в 90-х роках ХХ століття. В цей час в лексиці української мови починає збільшуватися кількість англомовних слів. Такий значний вплив зумовлений рядом чинників: розвиток економічних зв'язків; авторитет країн Західної Європи; пожвавлення культурних зв'язків; популяризація тенденції інтерналізації лексичного фонду; двомовність; потребою збільшити кількість експресивних засобів; включення України в міжнародні суспільні процеси.

Термін «англіцизм» – це різновид мовного запозичення слова чи його окреме значення, вислів, що запозичені чи перекладені з англійської мови або утворені за її зразком.

Природньо, що такі запозичення усвідомлюються мовцями як чужорідний елемент, зберігають свої фонетичні, словотвірні та семантичні ознаки. Англіцизми в українській мові позначають відомі національні реалії (Скотланд Ярд – англійська реалія), Діснейленд (американська реалія), предмети та явища в різних галузях: спорт, техніка, політика, економіка тощо. Відомі у повсякденному вжитку українців крилаті вирази теж мають англійське походження. Наприклад: англійське «skeleton in the cupboard» означає «скелет у шафі», вислів В. Шекспіра «to be or not to be» перекладається «бути чи не бути» і є широко вживаний у театральному мистецтві та кіно.

Лева частина таких запозичень належить технічній сфері (диспечер, сейф, фільм), мореплавству та військовій сфері (дрейф, танк, яхта, снайпер), сфері економіки (чек, банкнот, бюджет, долар), спорту (теніс, матч, футбол), тканинам та одягу (джерсер, смокінг, плед), харчуванню (біфштекс, сандвіч, пунш), культурі (джаз, клоун, гумор) тощо [1, с. 12].

Англомовні слова можна відрізнити за такими ознаками:

Звукосполучення дж (джаз, бюджет);

Звукосполучення ей, ай (хокей, інсайд, троллейбус);

Суфікси –инг або –інг (мітинг, пудинг, демпінг).

В сучасному суспільстві постійно зростає потреба у інтернаціональному спілкуванні, що в свою чергу вимагає розширення лексичного запасу та тісного зв'язку між мовами. Процес запозичення має певні переваги та недоліки: з одного боку урізноманітнює та збагачує словниковий запас

українців, а з іншого – витісняє власне українські структури. З'являються нові відповідники-дублери (офіс – контора), небажані омоніми (шейк: танок та коктейль), вживання штампів-варваризмів (made in, no comment). Таким чином англіцизм може спричинити вагомі проблеми, які в подальшому поставлять українську мову під загрозу зникнення. Задля уникнення такої ситуації було б доречно використовувати англословні запозичення для позначення поняття, яке ще не має власне українського відповідника. Іншою важливою частиною українського мовлення, яка знаходиться під значним впливом англіцизмів є молодіжний сленг. Сленг (від англ. slang – жаргон) – слова або вислови, які використовують люди деяких професій чи класових прошарків. Сленг традиційно протистоїть офіційній загальноприйнятій мові й до кінця зрозумілий лише представникам порівняно вузького кола осіб, які належать до певної соціальної або професійної групи, яка впровадила в мову слово або вислів.

У літературі сленгізми використовували як засіб стилізації І. Франко, В. Винниченко, О. Корнійчук, О. Бердник. Інколи під сленгом розуміють викривлене, ненормативне, вульгарне мовлення (близьке до арго), коли предмету надають принизливої оцінки. На відміну від арго, сленг/жаргон має в основі літературну мову або іншомовні вкраплення. Молодіжний сленг – це окремий пласт національної мови, який відображає певною мірою рівень культури, освіченості, розвитку суспільства. У наш час він контрольований маскультурою, під вплив якої потрапляють різні категорії молоді. За своєю природою мова молодіжного сленгу є своєрідною формою самовираження та свободи. Суспільні, політичні, економічні умови вимагають постійного розширення сленгового простору. Допмагають поповнити молодіжну лексику нові технічні розробки: сідюк (від CD-ROM), беха, бімер, бумер, мерс (від марок автомобілів BMW та Мерседес). Постійним джерелом підживлення переважно є англійська мова. Буденними стали такі англіцизми як ОК, сорі, френд, бой, бай і багато інших. Такі запозичення використовуються не тільки молоддю, вчителями, викладачами, щоб привернути більше уваги у розмові.

Приклади використання англіцизмів в українській мові та їх відповідники в англійській: шузи – Shoes; найки – Nike; фаст-фуд – fastfood; лонг – long-drink; мані – money; єврики – euros; пінк – Pink; айс бир – ice beer; лайт ті - light tea; тренди – trends [2, с. 12].

У сучасному світі досить поширеним є комп'ютерний сленг – своєрідна «мова», що виникла з появою електронно-обчислювальних машин (ЕОМ) у США 1946 р. З розвитком ЕОМ в Україні теж почала зароджуватися специфічна мова, якою спілкуються програмісти. Порівняно молодий вік спеціалістів, які задіяні в цій сфері професійної діяльності, популярність комп'ютерів та Інтернету у молодіжному середовищі визначили моду на комп'ютерний сленг серед користувачів всесвітньої мережі. Знання сленгу, що дуже часто використовує молодь під

час спілкування в електронних комунікаціях допоможуть уникнути численних непорозумінь. Наприклад: Гул все знає; І-нет – i-net; Ноутбук – notebook; Браузер – browser; Біт – bit; постити – to post; Фейсбук – facebook; Аська – ICQ. Серед школярів та геймерів популярним є Leet або leet speak – різновид сленгу, що є дуже поширеним в он-лайнних іграх, для якого характерна повна або часткова заміна літер в словах цифрами та псевдографікою. Leet не призначений для усної мови, лише для письмової. Він є невід’ємною складовою Інтернет-культури і набуває повноцінного статусу віртуального сленгу. Наприклад: я тебе Забаню; Хай – Hi; Хеллоу – Hello; Бай – Bye; Ван сек – One second; Кам бек – come back; Піс (вам) – peace; Чірс – cheers; Хеппі Бьоздей – Happy Birthday; Сюрпрайз – Surprise; Окей – Okey; Ок – Ok.

Вищеподані англіцизми в основному використовуються в повсякденному житті. Яскравим прикладом такого спілкування є переписка в чатах чи на форумах. Наприклад: Ха – як воно; Хеппі Бьоздей! Всього тобі найкращого. Таким чином, можна побачити, що англіцизми відіграють велику роль у збагаченні словника української мови. Процес запозичення відбувається постійно, віддзеркалюючи нові реалії нашого життя, даючи їм нові найменування. Але не можна допустити, щоб такі процеси проходили стихійно, невмотивовано, бо часто яскрава та приваблива запозичена лексема є зовсім непродуктивною в системі сучасної української мови. Англіцизми в молодіжному сленгу займають важливе місце, але необхідно пам’ятати, що їхнє надмірне вживання веде до збідніння рідної мови. Ми повинні поважати традиції нашої літературної мови і вживати дані вирази в певному соціально-культурному оточенні, де вони будуть доречні. Хоча можна вважати такі сленгові вирази згубними для нашої мови, але інколи їх вживання просто необхідне з погляду на глобальний вплив англійської культури та технологій.

Список використаних джерел:

1. Англійські слова в українській мові // Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія. – К. : Наукова думка, 1973. – 140 с.
2. Баранник Д. Х. Українська мова на межі століть / Д. Х. Баранник // Мовознавство. – 2001. – № 3.
3. Єлістратов В. С. Глобалізація і національна мова. / В. С. Єлістратов // Вісник моск.ун-ту. сер. 19. Лінгвістика та міжкультурна комунікація. – 2006. – №4. – С. 21-26.
4. Англіцизми в українській мові. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/2_ANR_2010/Philologia/3_57397.doc.htm
5. Англійська мова в Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://myvic.com.ua/angliyska-mova-v-ukrayini/>